
Tato práce si klade za cíl popsat a zhodnotit právní úpravu obchodního jména a obchodního tajemství v celé její šíři, napříč celým právním řádem. Zkoumáno je nejen právo obchodní, ale i právo občanské, správní, trestní a procesní. Dále je poukazováno na právní úpravu minulou, zejména prvorepublikovou a je provedeno srovnání s právními úpravami zahraničními. Praktické fungování těchto právních institutů je ilustrováno na judikatuře v těchto oblastech. Poněvadž se nacházíme ve stadiu rekodifikace nejen soukromého práva, bylo nutné rovněž upozornit na budoucí právní úpravu těchto institutů, ať již v právu občanském či trestním.

V úvodní kapitole byl popsán historický vývoj obchodního jména a obchodní firmy od právní úpravy Rakousko-Uherské až po současnost. Dále v této kapitole byly rozebrány zásady práva k obchodnímu jménu a obchodnímu tajemství, kterými jsou potenciální ubiquita, absolutní charakter, neformálnost ochrany a časová neomezenost. Poslední část této kapitoly obsahuje zamyšlení nad právní povahou těchto institutů v současném právním řádu a navrhovanou úpravou v novém občanském zákoníku.

Druhá kapitola se zabývá mezinárodním rámcem ochrany obchodního jména a obchodního tajemství. Ve vztahu k obchodnímu jménu je v této souvislosti nejvýznamnější Pařížská úmluva, která vyžaduje neformální ochranu obchodního jména, avšak vymezení pojmu obchodní jméno neobsahuje a odkazuje na právní řády jednotlivých států. Naopak dohoda TRIPS obsahuje hmotněprávní úpravu pojmu obchodní tajemství. Právo Evropské Unie, obsahuje procesní úpravu týkající se práv duševního vlastnictví ve Směrnici č. 2004/48/ES o prosazování práv k duševnímu vlastnictví.

Třetí kapitola popisuje obchodní jméno v platné právní úpravě. Konkrétně je popsán rozdíl mezi obchodním jménem a obchodní firmou, pojem podnikatel, funkce obchodní firmy a základní zásady firemního práva, kterými jsou zásada nezaměnitelnosti, pravdivosti, jasnosti, jednotnosti a firemní volnosti a vázanosti. Dále se tato kapitola rovněž zabývá tvorbou obchodního jména, a právní úpravou převodu, přechodu a změny obchodní firmy.

Kapitola čtvrtá pojednává o institutu obchodního tajemství, tak jak je upraven v současné právní úpravě. Jednak jsou tu rozebrány pojmové znaky obchodního tajemství, kterými jsou skutečnosti obchodní, výrobní nebo technické povahy, které souvisejí s podnikem, mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální nebo nemateriální hodnotu a nejsou dostupné v příslušných obchodních kruzích. Rovněž v této kapitole je popsán rozdíl mezi obchodním tajemstvím a právy jemu podobnými, kterými

jsou právo patentové, know-how a důvěrné informace podle § 271 obchodního zákoníku. Možnosti nakládání s obchodním tajemstvím jsou rozebrány v závěru této kapitoly.

Ochrana obchodního jména a obchodního tajemství je předmětem výkladu páté kapitoly této práce a to jak ochrana soukromoprávní, tak ochrana veřejnoprávní. Soukromoprávní ochrana je obsažena zejména v obchodním zákoníku a jde jednak o ochranu absolutní podle § 12 ObchZ pokud jde o obchodní firmu, resp. § 20 ObchZ pokud jde o obchodní tajemství. Ochrana relativní je poskytována jak obchodnímu jménu, tak obchodní firmě v rámci práva nekalé soutěže (§ 53 a násl. ObchZ). V této souvislosti jsou popsány jednotlivé právní prostředky soukromoprávní ochrany a aktivní i pasivní legitimace v daném řízení. Veřejnoprávní ochranu obchodnímu jménu a obchodnímu tajemství poskytuje právo trestní i správní. Ochrana obchodního tajemství v soudním řízení je popsána v závěru této kapitoly.

Kapitola šestá obsahuje zamyšlení nad navrhovanou úpravou v občanském zákoníku, který schválila vláda a který byl předložen Poslanecké sněmovně ke schválení. Navrhovaný občanský zákoník mění zásadním způsobem systematiku soukromého práva, které má být v co nejširší míře podrobeno jednomu právnímu předpisu. Upravuje tedy nejenom právo občanské, ale i rodinné a zčásti obchodní. Úprava problematiky související s podnikáním, tak je upravena v současném obchodním zákoníku, má být přenesena do zákoníku občanského a to včetně úpravy institutů obchodního jména, obchodního tajemství a nekalé soutěže. Z hlediska nakládání a ochrany těchto institutů má význam nové vymezení věci v právním smyslu. Široké pojetí věci v právním smyslu, zvolené v osnově (§ 919 a násl. návrhu OZ), přináší řadu výhod a odklízí dosavadní tripartici věcí, práv a jiných majetkových hodnot.

Zhodnocení právní úpravy a možné změny de lege ferenda obsahuje kapitola sedmá této práce. Závěrem ke kterému došla tato práce je, že platná právní úprava v zásadě vyhovuje potřebám rozvinuté tržní ekonomiky, nicméně upozorňuje na některé nedostatky a navrhuje některé změny. Ve vztahu k obchodnímu jménu tato práce navrhuje zejména podřadit pojem obchodní firma pod pojem obchodní jméno a to z důvodu přehlednosti, systematičnosti a souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána. Pokud jde o tvorbu obchodní firmy fyzické osoby, je navrhováno tato pravidla uvolnit a zavést prvky firemní volnosti. Nakonec se tato práce zamýšlí nad vhodností svěřit vedení obchodního rejstříku jedinému centrálnímu úřadu namísto krajských soudů. Pokud jde o obchodní tajemství a jeho vyhovující definici, tato práce zdůrazňuje nutnost prevence porušení nebo ohrožení obchodního tajemství a vítá zavedení nové skutkové podstaty v § 248 trestního zákoníku (účinného od 1.1.2010).